

--	--	--	--	--	--	--

Language – Part IV – SANSKRIT

Time Allowed : 3.00 Hours]

[Maximum Marks : 100

- Instructions :** (1) Check the question paper for fairness of printing. If there is any lack of fairness, inform the Hall Supervisor immediately.
 (2) Use **Blue** or **Black** ink to write and underline and pencil to draw diagrams.

- Note :** (i) Answers should be in English, Sanskrit or Tamil except for those which are to be answered in Sanskrit.
 (ii) In writing Sanskrit, Devanāgarī script should be used.

PART - I (15 Marks)

अधोलिखितानां प्रश्नानां समुचितम् उत्तरं चिनुत।

15x1=15

Choose the **correct** answer.

1. शिला -	(i) कल	(ii) मण	(iii) वीरु
2. मित्रम् -	(i) गतीरी	(ii) नणपन	(iii) उरुविनन
3. नेत्रम् -	(i) काकु	(ii) तुल	(iii) कण
4. अस्ति ×	(i) आस्ति	(ii) नास्ति	(iii) वास्ति
5. साधुः ×	(i) सजनः	(ii) असाधुः	(iii) बन्धुः
6. अर्थः ×	(i) सार्थः	(ii) भावः	(iii) अनर्थः
7. मत्तम् + इव -	(i) मत्तइव	(ii) मत्तमिव	(iii) मत्तमइव

[Turn over

8. कर्म + इन्द्रियाणि - (i) कर्मेन्द्रियाणि (ii) कर्मान्द्रियाणि (iii) कर्ममिन्द्रियाणि
9. सत् + मित्रम् - (i) समित्रम् (ii) सन्मित्रम् (iii) सामित्रम्
10. धनमार्जयन्ति - (i) धनम् + आर्जयन्ति (ii) धनमार्जय + न्ति (iii) धनमार्ज + यन्ति
11. सर्वार्थ - (i) सर्वा + आर्थ (ii) सर्व + अर्थ (iii) सर्वार् + अथ
12. त्रिनेत्रोऽपि - (i) त्रिने + त्रोऽपि (ii) त्रि + नेत्रोऽपि (iii) त्रिनेत्रः + अपि
13. आमलकम् _____ ।
(i) अरुचिः (ii) विरुचिः (iii) रुचिः
14. जलबिन्दुना _____ पूर्यते ।
(i) वटः (ii) घटः (iii) तटः
15. शरीरस्य नम्यत्वं _____ सिद्धयति ।
(i) सूर्यनमस्कारेण (ii) विहारेण (iii) अभ्यासेन

PART - II
(18 Marks)
SECTION - 1

चतुर्णां प्रश्नानाम् एकपदेन उत्तरं लिखत।

4x2=8

Answer any four.

16. मेघश्यामः कः ?
17. कः आदिकविः ?
18. बुभुक्षिताः अपि के तृणं न चरन्ति ?
19. दिवि भानुमान् कः ?
20. कस्मै कृतं साह्यं शिलालिखितमिव भवति ?
21. का सुन्दरसुरभाषा ?

SECTION - 2

पञ्चानां प्रश्नानाम् एकपदेन उत्तरं लिखत।

5x2=10

Answer any five.

22. राजा अदियमान् औव्वैयार् महाभागायै किम् अदात् ?
23. दूरतः पर्वताः कीदृशाः ?
24. कं राक्षसाः पीडयामासुः ?
25. योगासनानि कदा कर्तव्यानि ?
26. बालाः अध्ययनाय कम् उपागच्छन् ?
27. कः ध्रुवस्य पिता भवति ?
28. दरिद्रता कया विराजते ?

PART - III

(18 Marks)

SECTION - 1

द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत।

2x3=6

Answer any two.

29. विद्यानुरूपां काम् आप्नुवन्ति ?
30. शब्दः केन गृह्यते ?
31. सर्वार्थसाधनं किं भवति ?

[Turn over

SECTION - 2

द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत। (प्रश्नः 34 अनिवार्यः)

2x3=6

Answer any two. (Q. No. 34 is compulsory)

32. कस्यै और्वैयार् सेवाम् अकरोत् ?

33. लोकाचारविवर्जिताः कां यान्ति ?

34. (a) कः योगाचार्यः ?

अथवा / OR

(b) कः वृत्रहा इति प्रथा प्राप्नोति स्म ?

SECTION - 3

द्वयोः धातुरूपाणि लिखत।

2x3=6

Conjugate any two.

35. वद् धातुः - लोट् लकारः

36. भू (भव्) धातुः - लुट् लकारः

37. पठ् धातुः - लुट् लकारः

PART - IV

(25 Marks)

पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तरं सविस्तरेण लिखत।

5x5=25

Answer any five questions in detail.

38. (a) यथेष्टं संस्कृतसुभाषितानि इति पाठात् श्लोकद्वयं स्वीकृत्य विशदयत।

अथवा/OR

(b) प्रहेलिकातः द्वौ श्लोकौ विवृणुत।

39. (a) बन्धुगृहे विवाहं प्रति गन्तुं विरामपत्रं लिखत।

अथवा/OR

(b) त्वं ज्वरेण पीडितः असि। अतः प्रधानाध्यापकं प्रति विरामपत्रं लिखत।

40. घटनाक्रमेण लिखत।

Rearrange the sentences :

- (a) अस्य मस्तकं हिमालयः भवति।
- (b) भारतदेशस्य मुकुटं काश्मीरप्रदेशः।
- (c) अस्य भुजौ असाम् पञ्जाब् प्रदेशौ।
- (d) भारतदेशस्य चरणौ समुद्रः क्षालयति।
- (e) अस्य हृदयं मध्यप्रदेशः।

41. अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरं लिखत।

Read the following passage and answer the questions.

फलानां शाकानां भक्षणेन शरीरस्य बलम् अभिवर्धते। भिण्डीनकस्य भक्षणेन बुद्धिः वर्धते। जम्बीरफलम् औष्ण्यं पित्तं च शमयति। कारवेल्लस्य रसः कषायः भवति। बीजापूरकं शीघ्रं न जीर्यते।

प्रश्ना :

- (a) केन भक्षणेन बुद्धिः वर्धते ?
- (b) किं फलं शीघ्रं न जीर्यते ?
- (c) कारवेल्लस्य रसः कीदृशः ?
- (d) केषां भक्षणेन बलम् अभिवर्धते ?
- (e) किं फलम् औष्ण्यं पित्तं च शमयति ?

42. (a) अनुवादं कुरुत :

Translate into English or Tamil.

ब्रह्मारण्ये कर्पूरतिलको नाम हस्ती आसीत्। तम् अवलोक्य एकेन वृद्धशृगालेन उक्तं - मया बुद्धिप्रभावात् अस्य मरणं साधयितव्यम् इति। सः (शृगालः) अवदत् - जम्बुकः अहं सर्वेः वनवासिभिः भवत्सकाशं प्रस्थापितः। अत्र अटवीराज्ये सर्वे भवन्तं अभिषिक्तुम् इच्छन्ति। तत् श्रुत्वा राज्यलोभाकृष्टः कर्पूरतिलकः धावन् महापङ्के निमग्नः शृगालैः भक्षितश्च।

अथवा/OR

(b) योजयत :

Match :

(i) और्व्यैयार	-	पण्डितवात्सल्यः
(ii) अदियमान्	-	सप्त
(iii) तगडूर	-	कवयित्री
(iv) आमलकम्	-	देशस्य नाम
(v) औदार्यशीलाः	-	रुचिकरं फलम्

[Turn over

PART - V
(24 Marks)

त्रयाणां प्रश्नानाम् सविस्तरम् उत्तरं लिखत ।

3x8=24

Answer **any three** in detail.

43. (a) अदियमान् राज्ञः औदार्यं यथापाठं लिखत ।

अथवा/OR

(b) योगासनात् आसनत्रयं लिखत ।

44. (a) यथामति लोकोक्तिः पञ्च बिन्दुन् लिखत ।

अथवा/OR

(b) यथापाठं दधीचिमहर्षेः दयां वर्णयत ।

45. (a) संपूर्णतया द्विशब्दं यथापाठं लिखत ।

अथवा/OR

(b) एकशब्दं संपूर्णतया लिखत ।

- o o o -